

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 18/2012-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 11. januára 2012 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti A., s. r. o., D., zastúpenej advokátom JUDr. V. B., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 49 Er 520/2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti A., s. r. o., D. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 2. decembra 2011 doručená sťažnosť spoločnosti A., s. r. o., D. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy

Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 49 Er 520/2010 v súvislosti s podaním sťažovateľky z 28. apríla 2011.

2. Sťažovateľka v sťažnosti okrem iného uvádza: *„Na Okresnom súde... sa pod spis. zn. 49 Er 520/2010 vedie konanie o námietkach povinného proti exekúcii v exekučnom konaní našej spoločnosti ako oprávneného proti povinnému... o vymoženie 366,81 eur a príslušenstva vedenej na Exekútorskom úrade JUDr. P. U. pod spis. zn. EX 614/2010... 03. 02. 2011 sme sa ako oprávnený na výzvu okresného súdu k námietkam povinného vyjadrili, pričom v danom vyjadrení sme súčasne... podali návrh na rozhodnutie o trovách konania o námietkach.*

Uznesením Okresného súdu... pod č. k. 49 Er 520/2010-32 zo dňa 19. 04. 2011 bolo konanie o námietkach povinného proti spomenutej exekúcii zastavené... Nakoľko toto uznesenie vyššieho súdneho úradníka neobsahovalo rozhodnutie o trovách konania, dňa 28. 04. 2011 sme... podali návrh na doplnenie tohto uznesenia o rozhodnutie o trovách konania.

Keďže aj napriek uvedenému návrhu bol okresný súd vo veci viac ako päť mesiacov nečinný, dňa 29. 09. 2011 sme sa obrátili na predsedu súdu so sťažnosťou na postup súdu... Dňa 14. 10. 2011 nám bola doručená odpoveď predsedu súdu na našu sťažnosť..., ktorú predseda súdu kvalifikoval ako neprípustnú, nakoľko ako orgán štátnej správy súdov nemôže zasahovať do rozhodovacej činnosti sudcov.

Situácia je teda taká, že okresný súd do dnešného dňa o našom návrhu na doplnenie dotknutého uznesenia nijakým spôsobom nerozhodol. Pritom, ak účastník konania podá návrh na doplnenie uznesenia, súd musí o takomto návrhu meritórne rozhodnúť; buď vydá doplňujúce uznesenie alebo návrh na doplnenie zamietne osobitným uznesením, proti ktorému je prípustné odvolanie.

Ústavne nekonformný a teda zjavne neprípustný je však taký procesný postup, ktorý v danej veci zvolil okresný súd, a ktorý vo svojej podstate znamená ignorovanie návrhu

účastníka na doplnenie takého uznesenia, ktorým sa navyše končí konanie vo veci samej, a to všetko za situácie, kedy vo veci nerozhodoval sudca, ale len vyšší súdny úradník.

V danom prípade teda postupom okresného súdu v súvislosti s našim návrhom na doplnenie spomenutého uznesenia dochádza k takej interpretácii a aplikácii dotknutých noriem, ktorá nie je zlučiteľná s ústavou, a tento postup v konečnom dôsledku vedie k odmietnutiu spravodlivosti (denegatio iustitiae).“

3. V nadväznosti na uvedené sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd takto rozhodol:

„... základné práva našej spoločnosti domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde podľa článku 46 ods. 1 Ústavy... a na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa článku 48 ods. 2 Ústavy... a právo na prejednanie našej záležitosti v primeranej lehote podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru... postupom Okresného súdu... v konaní vedenom pod spis. zn. 49 Er 520/2010 (pri rozhodovaní o návrhu oprávneného zo dňa 28. 04. 2011 na doplnenie uznesenia pod č. k. 49 Er 520/2010-32 o rozhodnutie o trovách konania) porušené bolo.

Okresnému súde... prikáže, aby v konaní vedenom pod spis. zn. 49 Er 520/2010 konal (o návrhu oprávneného zo dňa 28. 04. 2011 na doplnenie uznesenia pod č. k. 49 Er 520/2010-32 o rozhodnutie o trovách konania) bez zbytočných prieťahov a Okresný súd... zaviazá uhradiť našej spoločnosti na účet nášho právneho zástupcu... trovy konania v sume 314,18 eur s DPH, do dvoch mesiacov od doručenia tohto nálezu.“

II.

4. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

5. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním

a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

6. Ústavný súd zo sťažnosti, jej príloh a dopytom na okresnom súde zistil, že sťažovateľka namieta nesprávny postup okresného súdu, čím podľa jej názoru došlo k porušeniu základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 dohovoru. V tejto súvislosti sťažovateľka predovšetkým namieta, že *„Uznesením Okresného súdu... pod č. k. 49 Er 520/2010-32 zo dňa 19. 04. 2011 bolo konanie o námietkach povinného proti spomenutej exekúcii zastavené; uvedené uznesenie nevydal sudca, ale vyšší súdny úradník. Nakoľko toto uznesenie vyššieho súdneho úradníka neobsahovalo rozhodnutie o trovách konania, dňa 28. 04. 2011 sme... podali návrh na doplnenie tohto uznesenia o rozhodnutie o trovách konania.“*

II. A

K namietanému porušeniu základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy

7. Princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy znamená, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení sťažovateľových práv a vecne sa zaoberať iba tými sťažnosťami, ak sa sťažovateľ nemôže v súčasnosti a nebude môcť ani v budúcnosti domáhať ochrany svojich práv pred iným súdom prostredníctvom iných právnych prostriedkov, ktoré mu zákon na to poskytuje. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich.

8. Zmyslom a účelom uvedeného princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné súdy, ktoré v občianskom súdnom konaní sú povinné vykladať a aplikovať príslušné zákony na konkrétny prípad v súlade s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy, sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05). Zásada subsidiarity reflektuje okrem iného aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04).

9. Nosné dôvody sťažovateľkinej sťažnosti spočívajúce v namietaní, že okresný súd uznesením č. k. 49 Er 520/2010-32 z 19. apríla 2011 (*ktorým konanie o námietkach proti exekúcii zastavil*) nerozhodol o trovách konania a že uvedeným uznesením rozhodol vyšší súdny úradník, nemajú požadovanú ústavnú dimenziu. Pokiaľ sťažovateľka v rozsahu namietaných skutočností nesúhlasila s napadnutým uznesením okresného súdu č. k. 49 Er 520/2010-32 z 19. apríla 2011 (o zastavení konania o námietkach proti exekúcii), ktoré jej bolo doručené 28. apríla 2011, mala možnosť proti tomuto uzneseniu podať odvolanie v zmysle poučenia vyplývajúceho z tohto uznesenia. Sťažovateľka teda mala možnosť brániť sa v rozsahu uvádzaných nosných dôvodov (pozri bod 9), a to v rámci riadnych opravných prostriedkov (odvolanie) proti namietanému uzneseniu okresného súdu č. k. 49 Er 520/2010-32 z 19. apríla 2011 (*ktorým konanie o námietkach proti exekúcii zastavil*). Takéto konanie predchádza v zmysle zásady subsidiarity konaniu pred ústavným súdom. Napokon nemožno nevziať do úvahy, že sťažovateľka bola zastúpená v konaní pred okresným súdom advokátom (kvalifikovaným právnym zástupcom), pričom nevyužila

riadny opravný prostriedok (odvolanie), ktorý jej poskytuje/poskytoval zákon (uznesenie č. k. 49 Er 520/2010-32 z 19. apríla 2011 nadobudlo právoplatnosť 14. mája 2011).

10. Ústavné súdnictvo a právomoc ústavného súdu sú vybudované predovšetkým na zásade prieskumu vecí právoplatne skončených, v ktorých protiústavnosť nemožno napraviť iným spôsobom, najmä procesnými prostriedkami vyplývajúcimi z príslušných procesných noriem (predovšetkým Občiansky súdny poriadok). Ak teda sťažovateľka má alebo v minulosti mala možnosť domáhať sa ochrany svojich práv, ktorých porušenie namieta, pred všeobecným súdom, tak to vylučuje právomoc ústavného súdu konať o jej sťažnosti. Nedostatok právomoci ústavného súdu vyplýva priamo z ústavy (čl. 127 ods. 1).

11. Ústavný súd preto už pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažnosť sťažovateľky v časti, v ktorej namietala porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy, odmietol z dôvodu neprípustnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

12. Navyše v rozsahu sťažovateľkiných tvrdení o porušení základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v súvislosti s napadnutým uznesením okresného súdu (č. k. 49 Er 520/2010-32 z 19. apríla 2011) ústavný súd zistil, že toto rozhodnutie okresného súdu nadobudlo právoplatnosť 14. mája 2011, pričom návrh ústavnému súdu podala sťažovateľka až 2. decembra 2011. Keďže podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, sťažovateľka zákonnú lehotu 2 mesiacov očividne nedodržala, a preto jej sťažnosť v tejto časti bolo potrebné odmietnuť aj pre jej oneskorenosť.

II. B

K namietanému porušeniu základného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru

13. Ústavný súd z obsahu sťažnosti, k nej pripojených príloh a dopytom na okresnom súde zistil, že sťažnosť v časti, v ktorej namieta porušenie základného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, je zjavne neopodstatnená.

14. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným rozhodnutím alebo iným zásahom orgánu štátu do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej, ako aj nezistenie žiadnej možnosti porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by ústavný súd mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (mutatis mutandis III. ÚS 138/02).

15. Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach, ktorými sťažovatelia namietajú zbytočné prietahy v konaní, vychádza zo svojej judikatúry, podľa ktorej poskytuje ochranu základnému právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď k namietanému porušeniu označeného práva došlo alebo porušenie v tomto čase ešte trvalo (napr. II. ÚS 32/00, I. ÚS 29/02, II. ÚS 55/02, IV. ÚS 102/05). Ústavný súd rovnako vo viacerých rozhodnutiach uviedol, že nie každý zistený prietah v súdnom konaní má za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov (II. ÚS 57/01, I. ÚS 66/02, I. ÚS 120/03), pričom jednorazový „výpadok“ v konaní súdu nesignalizuje bez ďalšieho možnosť zbytočných prietahov v konaní.

16. Sťažovateľka v sťažnosti špecifikovala dobu, v ktorej okresný súd mal porušiť jej základné právo na prejednanie veci bez zbytočných prietahov a v primeranej lehote v čase od 28. apríla 2011, keď podala návrh na doplnenie uznesenia o zastavení konania o námietkach proti exekúcii, do 29. septembra 2011, ktoré odôvodnila tým, že „... napriek uvedenému návrhu bol okresný súd vo veci viac ako päť mesiacov nečinný, dňa 29. 09. 2011 sme sa obrátili na predsedu súdu so sťažnosťou...“. Vzhľadom na uvedené, najmä na namietanú dĺžku konania vedeného pred okresným súdom pod sp. zn. 49 Er 520/2010 (približne 5 mesiacov), táto dĺžka sama osebe, aj keby návrh sťažovateľky na doplnenie uznesenia okresného súdu mal právny význam, nemá takú ústavne relevantnú intenzitu, aby bolo možné po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie konštatovať porušenie základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote, a preto sťažnosť smerujúcu proti postupu okresného súdu bolo potrebné odmietnuť z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

17. Ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľky v časti, v ktorej namietala porušenie čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

III.

18. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti v celom rozsahu bolo už bez právneho významu, aby ústavný súd rozhodoval o ďalších požiadavkách sťažovateľky.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. januára 2012